

FOÍB vil gera landgrunnin meira kappingarføran

Áhugafelagið hjá teimum 14 oljufeløgum, sum eru virkin í Føroyum, hevði fund í Havn nú um dagarnar. - Vit royna at savna kreftirnar og brúka orku uppá at gera landgrunnin meira kappingarføran. Hetta verður gjørt við m.a. góðum dialogi millum allar partar sigur formaðurin Ben Arabo

OLJUFUNDUR

Jan Müller

jan@sosialurin.fo

Áhugafelagsskapurin hjá

oljufeløgum, sum leita eftir olju við Føroyar, FOÍB, hevði fund í farnu viku. Tá møttu fyrstu ferð eisini umboð fyrri nýggju oljufeløgini, Chevron, OMV og Geysir, ið finga leitiroyvi í 2. útbjóðing fyrr í ár. Tilsamans 14 oljufeløg eru nú limir í FOÍB. Ben Arabo, stjóri í oljufelagnum Amerada Hess er formaður í felagsskapinum. Hann fegnast um, at tað nú eru 14 oljufeløg, sum sita við borðið. Undan fundinum í farnu viku var limatalið 11. So henda sannroynd peikar tann rætta vegin.

Sjálvur heldur formaðurin, at tað er týðningarmikið at hava eitt slíkt felag, tí tað er við at fasthalda áhugan fyri Føroyaøkinum

umframt at varðveita og menna dialogin millum feløgini sínámillum og við landsins myndugleikar.

Eitt av endamállum við FOÍB er at gera føroyska økið so kappingarført sum gjørligt. Og tað verður gjørt við einum mennandi dialogi, við at vera til til at stuðla skilagóðar verkætlanir ikki minst á umhvørvisøkinum o.a.

- Vit lærdu nógv av teimum fyrstu brunnunum, ið vórðu boraðir við Føroyar. Tað hevur týðning, nú feløg og persónar eisini koma og fara, at vit varðveita og goyma hesa vitan. Endamálið er so eisini at tosa við einari rødd, soleiðis at alt arbeiðið hjá bæði feløgum og myndugleikum verður so nógv lættari sigur Ben

Arabo við Sosialin.

Virksemið hjá FOÍB fevnir víða. Arbeitt verður við málum av felags áhuga fyrri oljufeløgini. Tey hava eitt nú arbeitt við umhvørvismálum. Har hava tey keypt datatilfar frá fyrirkomandi og annars verið við til at fígga útsetan av veðurboym umframt at stuðla dygdargóðum umhvørviskanningum, sum Heilsufrøðiliga Starvsstovan og aðrir stovnar hava gjørt.

Tað eru sjálvandi fyrst og fremst feløgini sjálvi, sum standa fyrri ymsu kanningum, men her roynir FOÍB so at byggja brýr millum øll feløgini og fáa eitt samstarv í lag, sum so aftur kann vera hvørjum felag til stórt gagn og so eisini føroyskum myndug-

Ben Arabo, formaður í FOÍB

við Bretland. Ben Arabo sigur seg skilja, at gongd er í málinum.

Tað er Atlanticon, sum er sekretariat tvs. tekur sær av rakstrinum og fyrisitingini hjá FOÍB. Regin Hammer er projektsamskipari. Sum skilst á oljufeløgum, so eru tey sera væl nøgd við arbeiðið, sum Atlanticon-fólkini gera.

Skulu vit samanbera okkara FOÍB við líknandi felagsskapir í útlandinum, so verður tað við bretska UKOOA og tað norska OLF.

Allir íbúgvar í Alberta í Kanada fáa oljukekk

Við jøvnum millumbili verður fantaserað um oljukekk, sum føroyingar (møguliga) fara at fáa tá og um oljupengarnir byrja at fossa inn í landskassan. Í Alberta, Kanada, gerst hesin dreymur veruleiki í januar 2006 skrivur føroyingurin Jens Christian Justinussen úr Kanada. Tað er tann høgi oljuprísurin, sum hevur gjørt, at Alberta hevur fingið eitt óvæntað yvirskot uppá 6.8 mia. dollars. Ein part av hesum peningi hava tey valt at givið út til allar íbúgvarnar í Alberta

Jens Christian Justinussen
Jc@megaviking.com

Í januar 2006, fáa allir íbúgvar í Alberta, Kanada, ein oljukekk uppá 400 dollars per person. Ein familja við tveimum børnum, fær sostatt 1600 dollars - skattafrítt.

Í alt fer stjórnin í Alberta at geva 1.4 mia dollars beinleiðis til fólk. Oljukekkurin kemur ikki at ávirka aðrar inntøkur fólk

Oljuframleiðsla í Alberta

hava frammanundan, sum t.d. pensión.

Øll, sum hava búðstað í Alberta, hava rætt til oljukekk, undantikið tey, sum sita í fongslu og tey sum ikki hava galdið barnapening.

Alberta er oljuríkasta øki í Kanada og ovurhonds høgu oljuprísurnir seinastu tíðina hava givið tí almenna eitt óvæntað yvirskot. Serliga aftaná at orkanin Katrina herjaði í Mexíkanska golfinum og smildiraði 109 oljupallar.

Mett verður, at Alberta við sínari sandolju (t.e.

olja, sum er í sandi, eitt slag av tjøru) hevur ikki minni enn 175 mia. tunnur av olju. Hetta er næststørsta oljukeldan í heiminum! Næst eftir Saudi Arabia, sum mett verður at hava 250 mia. tunnur av olju.

Trupulleikin við oljusandinum hevur verið, at tað krevur nógv orku at skilja oljuna frá sandinum. Prosessin krevur nógv gas og vatn og við lágum oljuprísnum hevur tað ikki lønt seg at útvunnið oljuna. Men nú oljuprísurin er farin upp, er tað vordíð profitabult, og oljuvinnan í

Alberta hevur tikið dik á seg. Seinastu fimm árin hevur tað verið investerað fyri 24.7 mia. dollars í hesa vinnu.

Flestu íbúgvar hava ikki beklagað seg yvir at fáa nøkur oyru eyka. Men røddir hava verið frammi um, at tað er sera óheppið at geva pengar út uppá henda máttan, tí tað kann lætt føra til øvundsjúku í restini av Kanada, sum annars bert merkja høga oljuprísir við einari øktari olju- og hitarokning.

Ein maður helt, at 400 dollars hvørki gjørdi til ella

frá og helt, at tað hevði verið nógv betur, um tað almenna brúkti pengarnar til at investera í sjúkrahús ella okkurt soverðið.

Ein sölukvinna helt hinvegin: "Hetta er nokk til at gjalda fyri granitvaskið, sum eg leingi havi ætlað mær at keypt".

Frank, sum er professari í búskaparfrøði segði: "Forsetin Ralph Klein, 62 sum fer frá í pensión næsta ár, vil hava, at fólk skulu minnst hann við einum smíli".

"Óheldigvis er tað eitt smíli sum ikki kemur at vara leingi, tí skúlar, vegir og sjúkrahús eru so illa fyri av øllum niðurskerjingunum seinastu fimtan árin, at tað koma vit at blíva við at merkja."

Fíggjarmálaráhharrin, Sherly McClellan, segði, at albertar hava uppiborið eitt sindur av viðvindi og hava onga grund til at hava ringa samvitsku av oljukekkinum.

"Albertar hava arbeitt hart og givið nógv til provinsin."

"Alberta hevur galdið alla skuld aftur, og vit eru lægsta fíggjarliga byrðan í Kanada. Hetta eru pengar albertar sjávir kunnu brúka sum teimum listir - ella spara upp um tey vilja tað."

Báðir andstöðuflokkarnir, teir liberalu og demokratarnir, hava verið kritiskir yvirfyri oljukekk-

inum, men ikki nokk til at steðga honum. Tað er ringt at siga nei til pengar. Eisini um tú ert ein vinstrahallur demokrat:

Brian Mason: "Eg eri ikki glaður fyri hetta tiltakið, tí hetta vísir, at stjórnin ongar langtíðarætlanir hevur. Men hinvegin, so eru nógv fólk hart fyri fíggjarliga. Tað eru fólk, sum hava brúk fyri einum lætta. Eg fari ikki at standa millum tey og ein kekk uppá 400 dollars".

Tann liberali Rick Miller segði: "Fólk fara at brúka pengarnar uppá I-pods!"

Tilsamans er yvirskotið í Alberta umleið 6.8 mia. kanadiskar dollars og kann áðrenn árið er úti koma upp á 8.8 mia dollars, tí oljuprísirnar eru enn óstabilir, segði fíggjarmálaráhharrin Shirley McClellan.

Ralph Klein, sum er forseti í Alberta, vísir aftur øllum kritikki um manglandi planlegging og sigur, at ætlanin er stutt sagt: at geva aftur, at investera og at spara upp.

"Tað vit geva út við oljukekkinum er bert ein partur av samlaða yvirskotinum".

"Restin av pengunum, sum er millum 70-75% av samlaða yvirskotinum, fara vit at investera í infrastruktúr, skúlar, hospital og leggja til síðis til framtíðar nýtslu", segði Ralph Klein.